

Lausunto 19.1.2026

Naantalin kaupungin lausunto: Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Lausuntopyynnölle lähetettyyn aineistoon 'Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet' liittyen Naantalin kaupunki lausuu seuraavaa sekä haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

Yleiset huomiot

Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet on pyritty kirjoittamaan niin, että jokainen virke kattaa mahdollisimman laajasti kaikkien MAL-kaupunkiseudun 13 kunnan olosuhteet. Lopputuloksena tavoitteista ja suunnitteluperiaatteista on tullut hyvin yleisiä. Suunnitteluperiaatteissa korostuvat MAL-kaupunkiseudun sisäinen tasapaino ja paikoitellen nykytilan säilyttäminen. Kasvavien kuntien ja alueiden näkökulma ei korostu, vaan se on pyritty sisällyttämään koko seudun kattaviin lauseisiin:

- "Seudun väestö kasvaa hallitusti ja tukee seudun eri alueille ominaista kestäväää ja pitkäjänteistä kehitystä."
- "Kaupunkiseutusuunnitelman laatimisen lähtökohtana hyödynnetään olemassa olevien ennusteiden mukaista väestönjakautumista"
- "Väestön kasvulle tavoitellaan olemassa olevien taajamien ja kehityskäytävien palveluiden säilyttämistä, kehittämistä ja investointien hyötyjen ulosmittaamista."
- "Suunnittelussa tunnistetaan alueelliset ominaispiirteet sekä näköpiirissä olevat todennäköiset muutokset."
- "Maankäytön ratkaisut tukevat seudullisesti merkittävän liikkumisen ja logistiikan verkon taloudellisesti kestäväää kehittämistä, ensisijaisesti olemassa olevaan verkkoon perustuen, mutta osoittaen mahdolliset muutostarpeet."

Ydinkaupunkiseudun kuntien tämänhetkistä ja näköpiirissä olevaa kasvua ja kasvun aiheuttamia tarpeita ei ole erikseen huomioitu suunnitteluperiaatteissa. MAL-kaupunkiseudun keskusalue kasvaa nyt voimakkaasti ja on oleellista, että kaupunkiseutusuunnitelma tunnistaa ydinkaupunkiseudun kasvuun liittyvät ylikunnalliset tarpeet siten, että kasvun edellytykset säilyvät myös tulevaisuudessa ja kasvu on kestäväää. Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteissa ja suunnitteluperiaatteissa olisi hyvä huomioida ja sanoittaa nämä kasvun näkymät ja tarpeet riittävän selvästi.

Vuonna 2012 hyväksytyssä Turun kaupunkiseudun Rakennemalli 2035:ssä MAL-kaupunkiseudun runsasväestöisimmän ja nopeimmin kasvavan ydinalueen tarpeisiin kiinnitettiin erityistä huomiota ja ydinkaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen rakennetta suunniteltiin omalla karttatasolla. Uuden kaupunkiseutusuunnitelman valmistelussa on toistaiseksi lähdetty siitä, että tällaista erillistä ydinkaupunkiseudun

Lausunto 19.1.2026

karttatasa ei laadita, mutta ydinkaupunkiseudun nykyisten volyymien ja tulevan kasvun näkökulmasta tällainen tarkastelu olisi perusteltua tälläkin kierroksella.

Yksityiskohtaisempia huomioita

Tavoite 1 Seudun väestö kasvaa hallitusti ja tukee seudun eri alueille ominaista kestäväää ja pitkäjänteistä kehitystä.

Ydinkaupunkiseudun kuntien kasvua ei ole erikseen huomioitu suunnitteluperiaatteissa. Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteissa ja suunnitteluperiaatteissa olisi hyvä huomioida tämä kasvun näkökulma.

Tästä syystä tekstiin tulisi tehdä lisäys: ”Ydinkaupunkiseudun kuntien vahva kasvu vaatii kaupunkiseutusuunnitelmassa erityistä tarkastelua. Suunnitellaan seudusta tasapainoinen kokonaisuus, jossa eri alueille valittavaa merkityksellistä kehitystä tuetaan.”

Tavoite 3 Seudun yhteistyössä tuetaan kansainvälisesti, kansallisesti ja paikallisesti merkittävien elinkeinotoimintojen kestäväää sijoittumista aluerakenteeseen, infraverkkoon ja alueellisiin ominaisuuksiin perustuen.

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän syksyllä 2025 teettämässä työpaikkaprojektiossa ennakoidaan ydinkaupunkiseudun kuuden kunnan alueelle 24 000–29 000 työpaikan lisäystä vuoteen 2040 mennessä. Kaupunkiseutusuunnitelman työpaikkatavoite on hyvä asettaa kunnianhimoisesti, jotta maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmat eivät muodostu työpaikkojen lisäyksen pullonkaulaksi. Tavoitetaso kannattaa kuitenkin vielä kerran arvioida suunnitteluperiaatteiden jatkovalmistelun yhteydessä.

Tavoite 4 Seudun kehittämisessä huomioidaan paikan historialliset, merelliset, maisemalliset ja kulttuuriset rikkaudet, jotka integroidaan keskeiseksi osaksi seudun hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittämistä.

Tavoitteessa 4 (tai 3) ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota matkailun merkitykseen Turun MAL-seudun kehityksessä. Matkailun kehittämisellä on omat erityispiirteensä ja olemassa olevien suunnitelmien mukaan alueen matkailu tulee kehittymään voimakkaasti, asettaen erityisiä vaatimuksia, joihin tulee varautua.

Tavoite 5 Maankäytön kehittäminen tukee liikkumisen ja logistiikan kestävyysedistämistä sekä seudun kansallista ja kansainvälistä saavutettavuutta.

Lausunto 19.1.2026

TEN-T ydinverkkokäytävän rooli saa turhan vähäisen huomion tavoitteissa ja suunnitteluperiaatteissa. TEN-T verkon kehittäminen niin väylien kuin alueen kahden sataman osalta tulisi olla korostetumpi. Varsinkin TEN-T ydinverkkokäytävän satamien rooli ja takamaayhteydet niin normaalioloissa kuin varsinkin poikkeusoloissa tulisi huomioida laajemmin.

Naantalin kaupunki
Kaupunginhallitus

Laura Leppänen
kaupunginjohtaja

Riitta Luotio
hallintojohtaja